

Tillstånd och prövning

Vattenfall Eldistribution AB
registratur.eldistribution@vattenfall.se

2023-10-20

2021-102500-0047

Nätkoncession för linje

Beslut

Energimarknadsinspektionen (Ei) beslutar följande.

- 1 Vattenfall Eldistribution AB, (556417-0800), meddelas nätkoncession för linje för en 145 kV (konstruktionsspänning) mark- och luftledning från Flemingsberg till Lissma i Huddinge kommun, Stockholms län, i den sträckning som framgår av grön linje i bifogad karta, bilaga 1. Nätkoncessionen gäller tills vidare och har anläggningsnummer 11334.
- 2 Vattenfall Eldistribution AB meddelas nätkoncession för linje för en 145 kV (konstruktionsspänning) mark- och luftledning från Flemingsberg till Ekudden i Huddinge och Haninge kommuner, Stockholms län, i den sträckning som framgår av röd linje bifogad i karta, bilaga 1. Nätkoncessionen gäller tills vidare och har anläggningsnummer 11335.
- 3 Vattenfall Eldistribution AB meddelas nätkoncession för linje för en 145 kV (konstruktionsspänning) mark- och luftledning från Lissma till Ekudden i Huddinge och Haninge kommuner, Stockholms län, i den sträckning som framgår av blå linje i bifogad karta, bilaga 1. Nätkoncessionen gäller tills vidare och har anläggningsnummer 11615.
- 4 Vattenfall Eldistribution AB ska anmäla till Ei när ledningarna under beslutspunkterna 1-3 har tagits i drift.
- 5 Miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller de krav som framgår av 6 kap. miljöbalken.

Nätkoncessionerna förenas med följande villkor.

- 1 Verksamheten ska utöver vad som anges i detta beslut bedrivas i huvudsak i enlighet med vad Vattenfall Eldistribution AB har angett i ansökan med bilagor och i övrigt åtagit sig i ärendet.

- 2 Vattenfall Eldistribution AB är oförhindrad att i framtiden använda andra metoder vid reparation och underhåll än vad som följer av 1 ovan, så länge metoderna inte medför större negativ påverkan på människors hälsa eller miljön.

1 Ansökan

Vattenfall Eldistribution AB (Vattenfall) har ansökt om nätkoncession för linje för tre 145 kV ledningar (konstruktionsspänning) i luft-och markkabelutförande, i Huddinge och Haninge kommuner i Stockholms län. Från Flemingsberg ska två ledningar uppföras parallellt varav en ansluter till station Lissma och den andra ansluter till station Ekudden. Den tredje ledningen ska uppföras mellan Lissma och Ekudden. Huvuddelen av sträckorna ska utföras i luftledning. Undantaget är delsträckor närmast transformatorstationerna samt sträckan genom Flemingsbergsdalen som förläggs med markkabel. Av ansökan framgår att syftet med ledningarna är att höja kapaciteten i regionnätet i Stockholms län.

Vattenfall har tidigare beviljats förhandsmedgivande för ledningarna vid sträckan Lissma till Ekudden då uppförandet var beroende av Svenska kraftnäts avbrottsfönster under våren 2023. Vattenfall bedömde att det annars skulle leda till kraftiga förseningar. Beslutet fattades av Ei den 8 april 2022 och har ärendenr 2022-100180. Den ansökan som behandlas i detta beslut gäller den delsträcka som redan har fått förhandsbesked tillsammans med den fortsatta sträckningen mellan Lissma och Flemingsberg. Vattenfall har begärt att nätkoncessionen ska gälla tills vidare.

Ledningarna ska konstrueras för 145 kV men drivas på en spänning om 132 kV. Ansökan berör nätkoncessioner för områden med anläggningsnummer 2275AI och 3842L, som innehas av Vattenfall Eldistribution AB.

Vattenfall har till sin ansökan bifogat bland annat miljökonsekvensbeskrivning, arkeologisk utredning, naturvärdesinventering, samrådsunderlag samt en rapport om påverkan på skyddade arter.

Vattenfall antar att projektet medför betydande miljöpåverkan och har därför valt att direkt låta genomföra ett avgränsningssamråd utan föregående undersökningssamråd. Två kompletterande samråd har också genomförts gällande anslutningarna till stationerna.

Det finns flera intressen att ta hänsyn till längs den tilltänkta sträckan. Huddinge kommun har ett stort exploateringsbehov och samtidigt finns flera skyddade naturområden i och kring tätorten.

Ledningarna ska ersätta en befintlig 84 kV ledning (konstruktionsspänning) mellan Flemingsberg och Lissma som omfattas av nätkoncession för linje med anläggningsnummer 731ÖIE och som drivs med 77 kV (nominell spänning). Frågan om återkallelse av tillstånd och fastställelse av återställningsåtgärder för 731ÖIE handläggs i ärende med ärendenummer 2021-102526.

2 Bestämmelser som ligger till grund för Ei:s beslut

De bestämmelser som ligger till grund för det här beslutet redovisas i bilaga 2.

3 Sammanfattande bedömning

Ei bedömer att Vattenfalls ansökan är förenlig med relevanta bestämmelser i ellagen och miljöbalken. Ansökan ska därför godkännas. Vattenfall har även begärt att nätkoncessionen ska gälla tills vidare. Det har inte framkommit några skäl att tidsbegränsa nätkoncessionen. Vattenfalls begäran om koncessionstid har därför beviljats.

4 Ei:s motivering till beslutet

I miljökonsekvensbeskrivningen och efterföljande kompletteringar har Vattenfall identifierat och beskrivit de direkta och indirekta effekter som ledningarna kan antas medföra på människors hälsa och miljön. Miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller därför kraven i 6 kap. miljöbalken och har legat till grund för Ei:s prövning av ansökan.

Ei bedömer att Vattenfall har genomfört samråd i tillräcklig omfattning och i enlighet med gällande regelverk.

4.1 Ledningens påverkan på miljö och omgivning

Nedan följer en sammanfattning av de intresseområden som Ei har bedömt vara relevanta för bedömningen av ansökan.

4.1.1 Detaljplaner

I Huddinge kommun pågår stadsutveckling i Flemingsbergsdalen och Visättraslänten, vilket innebär att flera detaljplaner är i genomförandeskede. Genom att Vattenfall markförlägger ledningarna i dessa områden strider de inte mot kommunens detaljplaner eller planprogram.

Vid Kvarntorp berör sträckningen detaljpanelagt område. Eftersom ledningarna vid denna delsträcka uppförs i befintliga stolpar tillhörande Svenska kraftnät, är de förenliga med detaljplanen.

Ei bedömer att Vattenfall har tagit hänsyn till detaljplaner och kommande stadsutveckling. Ingenting har framkommit under utredningen som tyder på att ledningarna strider mot gällande detaljplaner i berörda kommuner.

4.1.2 Magnetfält och människors hälsa

Vattenfall har beskrivit en viss påverkan på människor enligt följande. Vid delsträckan Lissma-Ekudden passerar ledningarna flera bostadshus i Kvarntorp där de närmaste finns cirka 20 meter från ledningarna. Längs denna del planerar Vattenfall att uppföra ledningarna i Svenska kraftnäts befintliga stolpar.

Vattenfall har genomfört beräkningar av magnetfält för närliggande bostadshus. Effekten från de nya ledningarna har räknats samman med den befintliga ledningen tillhörande Svenska kraftnät. Vattenfall drar slutsatsen att flera fastigheter väntas få ett lägre magnetfält av de nya ledningarna, vilket beror på att den tekniska utformningen kan anpassas så att magnetfältet från befintliga ledningar och de nya ledningarna motverkar varandra. För ett av de närmaste bostadshusen medför ledningarna dock ett marginellt högre magnetfält än nollalternativet. Vattenfalls beräkningar visar att denna fastighet får ett magnetfält närmare 0,5 mikrottesla i stället för 0,4 mikrottesla, som är värdet innan den nya ledningen byggs.

Vattenfall har även utrett alternativa vägar runt Kvarntorp. Utredningen visar att sträckningar norr om respektive söder om Kvarntorp inte skulle orsaka någon ny magnetfältspåverkan på boendemiljön. Däremot skulle dessa alternativa sträckor orsaka nya intrång i naturmiljöer med höga värden. Vattenfall framhåller också att de nya intrång som ledningarna skulle orsaka i landskapet skulle få en negativ effekt på boendemiljön. Vattenfall anser därför att det är mer lämpligt att använda Svenska kraftnäts befintliga ledningsdragning än en alternativ väg runt Kvarntorp.

Vattenfall har framfört att projektet sammantaget medför små negativa konsekvenser för boendemiljö, hälsa och säkerhet.

Ei gör följande bedömning. Vattenfalls underlag visar att ledningarna kommer att orsaka små konsekvenser för boendemiljön. Det finns inte tillräckligt skäl att vidta magnetfältssänkande åtgärder eller förorda en alternativ sträckning. Nyttan av åtgärderna, det vill säga den sänkning som åtgärderna kan åstadkomma, ska vägas mot kostnaderna och eventuellt andra negativa effekter av att vidta åtgärderna. Ei finner att kostnaderna för att genomföra magnetfältssänkande åtgärder inte överväger nyttan. Detta eftersom endast en byggnad har ett magnetfältsvärde över 0,4 mikrottesla och en sänkning av magnetfältsvärdet innebär stora kostnader. Ei bedömer därför att det inte är skäligt att villkora om magnetfältssänkande åtgärder för den byggnad som har ett magnetfältsvärde över 0,4 mikrottesla.

För övriga byggnader för stadigvarande vistelse understiger magnetfältet 0,4 mikrottesla. Ei konstaterar att den eventuella exponeringen från magnetfält vid övriga byggnader för stadigvarande vistelse är så låg att den inte utgör en olägenhet för människors hälsa i miljöbalkens mening.

Ei har vid bedömningen tagit hänsyn till barnkonventionen och särskilt artikel 3 som hänvisar till att alla åtgärder som rör barn ska beakta barnets bästa.

4.1.3 Naturmiljö

Ledningarna planeras till stor del i områden med skyddsvärd natur. Följande naturreservat påverkas: Flemingsbergsskogen, Gladöskogen, Ormlången, Lissmadalen och Lännaskogen.

Vattenfall har låtit genomföra en naturvärdesinventering som visar att delar av sträckan innehåller mycket höga naturvärden (klass 1) och höga naturvärden (klass 2). Naturvärdesinventeringen resulterade i att sammanlagt 49 naturvärdesobjekt noterades.

Påverkan bedöms enligt Vattenfall som störst i områden med äldre skog och i blöta partier som löper risk för körskador. Vattenfall redogör för en påverkan i flertalet av de naturobjekt som korsas men i många fall bedöms ekologiska funktioner kunna bibehållas. För tre objekt med höga naturvärden väntas intrånget däremot bli påtagligt. Det rör sig om bestånd av äldre bland- och barrskog inom Ormlångens naturreservat, det ena nära Kvarntäppan och de andra två på vardera sida om väg 259.

Vattenfall anger att konsekvenserna för dessa objekt blir måttliga till stora på grund av arealförlusten.

Genom Lissmadalens och Lännaskogens naturreservat kan ledningen uppföras i Svenska kraftnäts befintliga ledningsstolpar. Vattenfall beskriver att det minimerar habitatförlust och minskar risken för fågelkollisioner jämfört med att bygga helt nya ledningar. Skogsgatan kommer sedan att breddas där ledningarna lämnar Svenska kraftnäts stolpar. Enligt Vattenfall får det konsekvenser för ett område med höga naturvärden inom Lännaskogen.

Vattenfall anger att det också finns risk för påverkan på områden utanför själva ledningssträckan. Det beror på att träd kan behöva avverkas för att dra fram eventuella tillfälliga körvägar fram till ledningsgatan. Med denna åtgärd följer även en risk för markskador. Vattenfall åtar sig att undvika körning i naturvärdesobjekt och reservat så långt det är möjligt.

Ytterligare skyddsåtgärder som Vattenfall åtar sig är bland annat att undvika att avverka hålträd eller grövre träd. Om så ändå måste ske, ska Vattenfall göra högstubbar och/eller skapa faunadepåer. Vattenfall för även en kontinuerlig dialog med Huddinge kommuns natur- och klimatavdelning som förvaltar de naturreservat som påverkas. Vattenfall kommer att fortsätta dialogen vid val av stolpplaceringar inom naturreservat.

Där ledningarna eller eventuella tillfartsvägar anläggs genom skyddade områden är det troligt att åtgärderna kräver dispens. Vattenfall har angett att tillstånd kommer att sökas hos Huddinge kommun.

Under samrådsprocessen och remissförfarandet har Vattenfall fått synpunkter och instruktioner inför de planerade åtgärderna. Huddinge kommun har informerat om hur den fortsatta prövningen ska gå till, bland annat att det kan ställas krav om kompensationsåtgärder. I yttranden under ansökningsprocessen har Huddinge kommun nämnt att Vattenfall måste kommunicera med berörda arrendatorer och nyttjanderättshavare i naturreservaten i god tid inför genomförandet. Det kommer att villkoras i de beslut om dispens och tillstånd som fattas utifrån reservatföreskrifterna.

Länsstyrelsen i Stockholms län har i sitt remissyttrande pekat ut den del av ledningen som ska gå genom en ny skogsgata i närheten av väg 259 sydväst om Björksättra som den som får störst konsekvenser för naturmiljön. Länsstyrelsen har ställt frågan om det är nödvändigt att avvika från parallellgång i den utsträckning

som ansökan innebär. Vattenfall har svarat att justeringen genom ny terräng krävs av hänsyn till Trafikverkets projekt "Tvärförbindelse Södertörn" vid väg 259. Vattenfall och Trafikverket har tillsammans studerat området och valt en sträcka som är förenlig med Trafikverkets planer, samtidigt som intrånget i naturobjektet minimeras.

Även Skogsstyrelsen har yttrat sig i remissen och påtalat att Vattenfall bör överväga kompensationsåtgärder i de områden där ledningarna påverkar värdefulla skogsområden. Vattenfall avser följa de hänsyn som framgår av Skogsstyrelsens yttrande.

Ei gör följande bedömning. Intrånget i naturområden längs den valda sträckan blir påtagligt. Vid delar av sträckan Flemingsberg – Lissma måste avverkningar ske inom skyddade områden som i vissa fall är ekologiskt känsliga. Ei anser dock att Vattenfall har valt en lämplig sträcka för att minimera den negativa påverkan på naturmiljön. Den valda sträckan har förordats av majoriteten av de parter som berörs. Genom att förlägga sträckan längs befintliga ledningar har Vattenfall begränsat de negativa konsekvenserna för naturmiljön.

Ei konstaterar att då hela området mellan Flemingsberg och Ekudden till stor del utgörs av höga naturvärden är det inte möjligt att välja en sträcka utan konsekvenser för dessa värden. Vattenfall har visat att de alternativa sträckor som har utretts skulle orsaka större negativa konsekvenser för naturmiljön än valt alternativ. Vattenfall har även i tidigt skede utrett och avfärdat möjligheten att behålla och spänningshöja befintlig 84 kV-ledning eftersom det skulle orsaka avbrott i elleveransen. Valet av höga stolpar är lämpligt utifrån att dessa orsakar en mindre skogsgata än portalstolpar. Ett alternativ med markkabel inom dessa miljöer skulle orsaka en ännu mindre skogsgata men ett desto större ingrepp i marken med konsekvenser för markvegetationen. Sammantaget finner Ei att Vattenfall har valt ett lämpligt utförande.

Vattenfall har enligt Ei:s bedömning åtagit sig tillräckliga skyddsåtgärder. Kommunen kommer att behöva ge dispens från reservatsföreskrifterna och kan i samband med det ställa ytterligare villkor och /eller krav på kompensationsåtgärder vilket ligger utanför Ei:s prövning.

Ei bedömer att Vattenfall har tagit den hänsyn till naturvärden som är rimlig. Avverkningen för en ny skogsgata i Orlångens naturreservat är motiverad på grund av att Vattenfall har behövt göra anpassningar till Tvärförbindelse

Södertörn. Den gemensamma dialogen mellan Vattenfall och Trafikverket har visat att Vattenfalls anpassning av ledningssträckan har varit nödvändig. Intrånget i naturreservaten kompenseras i viss mån av att skog kan återetableras när befintlig 84 kV ledning raseras. Ei bedömer därför att påverkan på naturmiljön inte utgör ett hinder för att nätkoncession beviljas.

4.1.4 Skyddade arter

Fåglar

Det underlag som Vattenfall låtit sammanställa visar att 18 fåglar som är rödlistade och/eller upptagna i Fågeldirektivet har noterats längs sträckan. Av dessa bedöms 14 kunna påverkas negativt av kraftledningar på något sätt, antingen genom kollisionrisk eller habitatförlust.

Vattenfall har tagit reda på vilket fågelliv som finns genom en förenklad revirkartering och genom att inhämta observationer från Artportalen inom 1 km från ledningen.

Söder om förordat alternativ finns Lissmasjön, som har mycket höga värden för fågellivet med en rad ovanliga häckfåglar, både i och kring sjön och längs Lissmaån. Vattenfall har åtagit sig att sätta upp fågelavvisare på de avsnitt där det finns kännedom om att fåglar passerar frekvent. Detta gäller främst jordbrukslandskapet nordost om Gladö kvarn, där fåglar ibland bedöms rasta men även röra sig mellan Orlången samt Kvarnsjön och återvinningsanläggningen.

Vattenfall planerar även andra hänsynsåtgärder för att minimera konsekvenserna för fågellivet. Bland annat ska arbete undvikas under 15 april – 31 juli då många fågelarter häckar. Vattenfall har justerat datumen utifrån synpunkter från länsstyrelsen. Vattenfall anser att de planerade skyddsåtgärderna innebär att Artskyddsförordningen efterlevs.

Vattenfall har i sin ansökan angett att på grund av att naturreservaten är välbesöka av såväl allmänhet som ornitologer finns det en god kännedom om fåglarna i dessa områden. Vattenfall har på grund av det inte låtit utföra några riktade inventeringar av exempelvis rovfåglar.

Ei bedömer att det underlag som vattenfall redovisat i sin ansökan är tillräckligt för att fatta ett beslut. Utifrån de skyddsåtgärder som Vattenfall har åtagit sig väntas inte de planerade ledningarna medföra en oacceptabel påverkan på fåglar. Genom att sätta upp fågelavvisare minskar Vattenfall risken för fågelkollisioner.

För att motverka habitatförlust ska Vattenfall undvika att avverka hålträdd. När det inte kan undvikas ska Vattenfall i stället lämna högstubbar. Åtgärderna är av sådant slag som är brukligt då kraftledningar uppförs vid fågelrika områden. Ei anser att ledningarna visserligen kan få en negativ påverkan på fåglar. Inget har dock framkommit under utredningen som indikerar att någon hotad eller skyddad fågelart riskerar att få en försämrad bevarandestatus till följd av projektet. Ei bedömer därför att nätkoncession kan beviljas.

Övriga arter

Utöver fåglar förekommer en rad andra naturvårdsarter längs sträckan som kan missgynnas av avverkningar då ledningsgatan breddas. Med naturvårdsarter avses i detta fall rödlistade arter och arter som är listade enligt artskyddsförordningen bilaga 1 och 2.

Sydväst om Björksättra finns grön sköldmossa som är fridlyst enligt art- och habitatdirektivet. Vattenfall har genom bland annat naturvärdesinventering och skrivbordstudier gjort bedömningen att arten har en god lokal förekomst. Vattenfall avser att placera de granar som tas ner vid exploateringen, och som är lämpliga, på platser där grön sköldmossa kan nyetablera sig. Vattenfall ska ha en dialog med förvaltarna av berörda naturreservat för att fastställa kompensationsåtgärderna.

Baserat på naturvärdesinventeringen gör Vattenfall den samlade bedömningen att ledningarna inte påverkar arters bevarandestatus. Det gäller förutsatt att skyddsåtgärder vidtas. Vattenfall ska bland annat lämna kvar död ved i ledningsgatans utkant. Angående grön sköldmossa hänvisar Vattenfall till underlaget som visar att arten är spridd i en lång rad naturvärdesobjekt i området. Med planerade skyddsåtgärder bedömer Vattenfall att risken för att påverka grön sköldmossas bevarandestatus är låg både på nationell, regional och lokal nivå.

Länsstyrelsen har påtalat i ett remissyttrande att flera av de redovisade fynden av grön sköldmossa som underlaget hänvisar till är över tjugo år gamla. Länsstyrelsen bedömer att åtgärderna avseende grön sköldmossa inte är förenliga med artskyddet om arten inte har en gynnsam bevarandestatus lokalt.

Vattenfall har bemött länsstyrelsens synpunkter enligt följande. Vid en genomgång av fynd av grön sköldmossa till och med 2023 framgår att arten är frekvent rapporterad i närliggande landskap. Till följd av avverkningar vid skogsgatan samt insektsangrepp från granbarkborre kommer det att bildas ytterligare tillförsel av granlågor vilket är positivt för arten.

Ei anser att det underlag som Vattenfall har tagit fram är tillräckligt för att fatta ett beslut. Efter att naturvärdesinventeringen genomfördes år 2019, har ytterligare flera fynd av grön sköldmossa rapporterats i Artportalen inom de naturområden som omger ledningssträckan. Det visar att grön sköldmossa har så pass god lokal förekomst att dess bevarandestatus inte bör påverkas av avverkningarna i projektet. Ei bedömer att Vattenfall har åtagit sig tillräckliga hänsynsåtgärder bland annat eftersom bolaget ska flytta lågor med grön sköldmossa som berörs av ledningsgatan till nya lämpliga platser. På sikt kan grön sköldmossa också gynnas av tillkomsten av död ved som projektet innebär. Ei bedömer därför att ansökan kan godkännas.

4.1.5 Vattenmiljöer och miljökvalitetsnormer

Ledningarna korsar ett flertal vattenmiljöer. Vattenfall bedömer att dessa miljöer inte påverkas negativt, bland annat eftersom stolparna ska placeras med tillräckligt avstånd till vattenmiljöerna.

Några konsekvenser för miljökvalitetsnormer för vatten väntas inte uppstå enligt Vattenfall.

Ei bedömer att Vattenfalls beskrivning av påverkan på miljökvalitetsnormer är tillräcklig. Åtgärderna i projektet bör inte bidra till en försämring av vattenkvaliteten eller utgöra hinder att uppnå miljökvalitetsnormer.

4.1.6 Kulturmiljö och landskapsbild

De ansökta ledningarna passerar genom värdefulla kulturlandskap. Vattenfall anger två delområden som enskilt värdefulla kulturmiljöer inom det större området Huddinges landsbygd, dessa utgörs av Stensättra och Björksättra.

En arkeologisk utredning etapp 1 och 2 har genomförts för stora delar av sträckan Flemingsberg-Ekudden, efter önskemål från länsstyrelsen. Sammanlagt finns det kännedom om 30 kulturhistoriska lämningar inom 100 m från planerade luftledningarna. Inga hittills kända lämningar finns inom 50 m från markkabelsträckorna.

Vattenfall planerar skadeförebyggande åtgärder för att minska ledningarnas konsekvenser på kulturmiljön. Vattenfall anger att det normalt inte är några svårigheter att undvika kulturhistoriska lämningar eftersom ledningarnas spannlängd kan varieras i relativt stor utsträckning. Trots hänsyn finns dock en risk för fysisk påverkan på kulturhistoriska lämningar genom att till exempel

stolpar behöver placeras i närheten av dem, att körning sker på dem eller att upplag placeras på lämningar. Även vid underhållsåtgärder på ledningarna i framtiden finns en sådan risk. Vattenfall har kännedom om vilka kulturmiljölämningar som finns och vilka skyddsåtgärder som krävs och bedömer därför risken för sådan skada som mycket liten. För sträckan väster om station Ekudden, där ledningarna uppförs i egna stolpar samt förläggs som markkabel, har ingen arkeologisk utredning genomförts. Inför detaljprojektering kommer samråd enligt 2 kap 10 § kulturmiljölagen att ske med länsstyrelsen angående denna sträcka.

När det gäller påverkan på landskapsbilden har Vattenfall beskrivit att konsekvenserna blir små. Luftledningarna ska uppföras i områden som sedan tidigare genomkorsas av ledningar vilket innebär att landskapet redan är präglat av den sortens infrastruktur. För sträckan Flemingsberg-Lissma planeras dock en högre stolptyp än vad de befintliga ledningarna har, vilket medför att de blir mer framträdande i landskapet. Stolpvalet motiveras av att ledningsgatan blir smalare jämfört med om portalstolpar används.

I det samråd som ägde rum 2019 bjöd Vattenfall in fastighetsägare och även boende med utsikt över kraftledningarna i landskapet. Ägare till en av fastigheterna yttrade sig och menade att ytterligare en kraftledning skulle drabba dem negativt, då de redan störs av närheten till Svenska Kraftnäts stolpe. Samma fastighetsägare yttrade sig även under remissförfarandet, med liknande kritik.

Vattenfall menar att den nya stolpen som placeras i närheten av fastighetsägarnas bostadshus är avsevärt mindre i storlek jämfört med Svenska Kraftnäts nämnda stolpe.

Ei bedömer att de nya ledningarna har en påverkan på kulturmiljön och landskapsbilden. Påverkan är dock mycket begränsad eftersom ledningarna samplaneras med befintliga kraftledningar. De kommer visserligen att medföra en visuell förändring i landskapet i form av högre stolpar vid sträckan Flemingsberg-Ekudden och nya stolpar parallellt med Svenska kraftnäts stolpar vid den sista delsträckan fram till Ekudden station. Ei finner dock att påverkan inte är av sådan grad att hinder för nätkoncession föreligger. Ei bedömer att de skyddsåtgärder som Vattenfall har åtagit sig är tillräckliga. De kulturhistoriska värden som finns i omgivningarna kommer att kvarstå även efter att projektet har genomförts.

4.1.7 Friluftsliv

Ledningarna passerar till stor del genom Hanveden som är av riksintresse för friluftslivet. De områden som är skyddade som naturreservat nyttjas också för rekreation. Ledningarna korsar motionsspår och vandringsleder. Vattenfall bedömer därför att det kan uppstå måttliga konsekvenser för friluftslivet under byggskedet. Vattenfall redovisar att friluftslivet även kan påverkas genom ledningarna sätter en prägel på landskapsbilden i de delar där nya stolpar sätts upp eller byts ut mot en högre stolptyp. Som hänsynsåtgärd åtar sig Vattenfall att hålla stigar och leder framkomliga i möjligaste mån under byggtiden.

Ei gör följande bedömning. Ledningarna hindrar inte friluftslivet under driftskedet utan orsakar enbart en begränsad påverkan på upplevelsen av landskapet. Dessa områden är tätortsnära och berörs redan av infrastruktur. Att förlägga ledningarna enligt ansökan är det mest lämpade för att minska intrånget i omgivningen. Ei bedömer att påverkan inte är av sådan grad att hinder för nätkoncession föreligger. De skyddsåtgärder som Vattenfall har åtagit sig är tillräckliga.

4.1.8 Infrastruktur

I miljökonsekvensbeskrivningen redovisar Vattenfall vilka konsekvenser som väntas uppstå för infrastruktur i samband med projektet. Längs ledningssträckan finns infrastruktur i form av statliga, kommunala och enskilda vägar. Längs sträckan Flemingsberg-Lissma går ledningen även i närheten av projektet Tvärförbindelse Södertörn, där Trafikverket planerar att bygga ny väg.

Vattenfall anger att ledningarna kommer att påverka en enskild väg (Ebbadalsvägen) vid anslutning till station Lissma. En kortare sträcka planerar Vattenfall att förlägga kablarna i vägen.

Vattenfall anger att kabelsträckorna kommer att anpassas till befintlig infrastruktur i marken under detaljprojekteringen. Om det inte är möjligt att förhålla sig till befintliga ledningars placering ska Vattenfall ombesörja och bekosta flytt av andra markförlagda ledningar.

Sammantaget bedömer Vattenfall att projektet medför små negativa konsekvenser för befintlig och planerad infrastruktur längs sträckan under byggskedet men inga konsekvenser under driftskedet.

Under samråd och remissförfarande har myndigheter och andra ägare av befintlig infrastruktur getts tillfälle att yttra sig. Berörda parter har informerat om vilka

hänsyn som krävs i förhållande till befintliga ledningar och anläggningar. Vattenfall åtar sig att följa dessa villkor och ska föra fortsatt dialog med berörda innehavare av infrastruktur.

Ei bedömer att Vattenfall har tagit fram nödvändigt underlag om befintlig och planerad infrastruktur. Både stat, kommun och privata exploitörer har intressen inom samma område som Vattenfall planerar att markförlägga sina ledningar. Ei förutsätter att Vattenfall tar den hänsyn till annan infrastruktur som bolaget har åtagit sig i miljökonsekvensbeskrivningen samt i dialoger och överenskommelser med andra parter. Ei anser att Vattenfall har gjort lämpliga anpassningar för att begränsa negativa konsekvenser. Ingenting har framkommit under Ei:s prövning som visar att det finns hinder mot att nätkoncession beviljas.

4.2 Sökandens lämplighet

Vattenfall är ett nätföretag som i samband med tidigare ansökningar och beslut har bedömts vara lämpligt att utöva nätverksamhet. Ei har inte funnit anledning att göra en annan bedömning av Vattenfalls lämplighet i detta beslut.

4.3 Ledningens lämplighet

Vattenfall har i ansökan beskrivit ledningens påverkan på omgivningen och vilka konsekvenser som kan förväntas uppstå. Innan Vattenfall valde aktuell sträcka genomförde bolaget en alternativutredning för att hitta den sträcka och utformning som medförde minsta miljöpåverkan, men med rimliga kostnader och teknisk genomförbarhet. Där det råder platsbrist har Vattenfall valt att förlägga ledningarna som markkabel. Vattenfall har kommit fram till vald sträcka och teknisk utformning genom en dialog med berörda parter. Genom remissförfarandet har det framkommit att majoriteten av de tillfrågade parterna är nöjda med de val som bolaget har gjort. Vattenfall har också angett vilka skyddsåtgärder de planerar att använda för att minska risken för påverkan på natur- och kulturmiljö, boendemiljö och infrastruktur. Ei bedömer att de skyddsåtgärder som föreslagits är tillräckliga med avseende på dessa intressen.

Planerade ledningar är en del i en större helhet som avser att förstärka elnätet i Stockholmsregionen. De behövs för att säkerställa den framtida elförsörjningen av Södertörn samt matning av el till södra Stockholmsregionen. Åtgärderna är en förutsättning för att möjliggöra genomförande av planerad bebyggelseutveckling i södra Stockholmsregionen. Ei anser därför att de planerade ledningarna är lämpliga från allmän synpunkt.

Hur man överklagar

Se bilaga 3, Hur man överklagar beslutet.

Detta beslut har fattats av miljöhandläggare Kristina Pers. Föredragande var analytikern Julia Jonsson.

Beslutet har fattats digitalt och saknar därför underskrifter

Kristina Pers

Julia Jonsson

Beslutet publiceras i e-dariet som nås via Ei:s webbplats.

Bilagor

- 1 Karta över ledningens sträckning
- 2 Bestämmelser som ligger till grund för beslutet
- 3 Hur man överklagar beslutet (till Mark- och miljödomstolen)

Skickas till

Vattenfall Eldistribution AB (delges)

Sakägare som yttrat sig i ärendet, enligt lista (delges)

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter som berörs av ansökan, enligt lista (meddelas)

Länsstyrelsen i Stockholms län

Haninge kommun

Huddinge kommun

Elsäkerhetsverket

Luftfartsverket

Försvarsmakten

Region Stockholm

Skogsstyrelsen

Svenska Kraftnät

Trafikverket

2023-10-20

2021-102500-0047